

# PsittaScene

**EXTRA BIJLAGE BENELUX**

## Het Kroonjuweel van Porto Rico (pag. 2-5)

Tekst Dr. Mark L.Stafford, foto's Marie E.Stafford; [www.parrotsinternational.org](http://www.parrotsinternational.org)

Hoog boven de ongerepte stranden van Porto Rico overleven de zeldzaamste papegaaien in het wild. De Porto Ricaanse papegaai. Er zijn nog maar 34 Porto Ricaanse papegaaien *Amazona vittata* over in het wild. Die zich allemaal ophouden in een klein gebied van het Caribbean National Forest, plaatselijk bekend staand als El Yunque Rainforest. Hier strijdt het Puerto Rican Parrot Recovery Program (PRPRP) van het Ministerie van Milieu om deze vogels van de rand van uitsterven weg te houden.

De Porto Ricaanse papegaai is de enige inheemse papegaai, die zich binnen de United States en zijn territorium bevindt en is één van de meest bedreigde vogels ter wereld.

Ten tijde van de aankomst van Columbus op Porto Rico in 1493 telde de Porto Ricaanse papegaai zo'n miljoen vogels. Tegen 1930 was het aantal al gereduceerd tot zo'n 2.000 vogels. Tegen 1954 tot een geschat aantal van 200 vogels. In 1964 70 stuks.

Toen, mede door het testen van Agent Orange (dioxine); experimentele testen op het bos met radioactief materiaal (Cesium 35); militaire elektromagnetische testen en oorlogvoering, nam de populatie in minder dan drie jaar af tot 24 vogels.

Tot onze verbazing was de populatie in 1975 teruggelopen tot slechts 13 stuks als gevolg van grootscheepse ontbossing door de mens, predatie door geïntroduceerde en natuurlijke vijanden, en natuurrampen. De papegaaienpopulatie heeft enorm geleden vanwege de ontbossing van 99% van het originele

papegaaienhabitat op het eiland Porto Rico. De ernstige ontbossing is het resultaat van houtkap en bouwrijp maken van land voor landbouw en urbanisatie.

In 1967 Porto Ricaanse papegaai werd bestempeld als een bedreigde soort en in 1968 werd begonnen met pogingen tot intensief herstel. In 1973 werd de Luquillo Aviary gebouwd in het Caribbean National Forest en er werd een kweekprogramma opgezet voor gevangenschap. Die kweekkolonie werd later gesplitst en een deel werd overgebracht naar een volière in Rio Abajo aan de andere kant van het eiland om catastrofaal verlies van de hele kolonie in gevangenschap te voorkomen vanwege een orkaan of ziekte.

Desastreuze orkanen hebben hun tol geëist. In 1988 was, vanwege de inspanningen van het Puerto Rico Parrot Recovery Program, de populatie opgeklommen naar 46 stuks. Het jaar daarop, 18 september 1989, sloeg orkaan Hugo toe en reduceerde de wilde populatie tot de helft, 20-23 vogels.

Vanwege de kweek in gevangenschap door het PRPRP leven er nu 161 Porto Ricaanse papegaaien in de twee kweekvolières. Dit jaar bracht de Luquillo Aviary 10 jongen groot tot een totaal van 58 stuks binnen het kweekprogramma en de Rio Abajo Aviary heeft nu totaal 103 stuks. Elk jaar sinds mei 2000 zijn een beperkt aantal in gevangenschap grootgebrachte jongen getraind en vrijgelaten in de wilde populatie. Er zijn totnogtoe in totaal 40 papegaaien vrijgelaten:

- 10 stuks in 2000
- 16 stuks in 2001
- 9 stuks in 2002
- 5 stuks in 2004

Alle vrijlatingen zijn gedaan in de zeer kleine populatie in het El Yunque gebied van het Caribbean National Forest. Het eerste jaar zijn de schattingen voor de eerste drie jaar 41%. De radiotransmitters die gebruikt worden om de vogels te volgen werken maar één jaar vanwege de zeer kleine grootte van de transmitter en de batterij. Totnogtoe hebben 3 van de vijf vrijgelaten vogels in 2004 (61%) de gevaren van het wild overleefd. Het relatief hoge succes van de vrijlating in het eerste jaar laat zien dat de vogels goed getraind waren om te foerageren en te overleven in het wild voorafgaand aan hun vrijlating uit de uitwenvolière. De grootste vijand van de jonge vrijgelaten papegaaien bleken de daar wonende Roodstaart haviken te zijn. Ongeveer de helft van de doodsoorzaken van wilde Porto Ricaanse papegaaien zijn te wijten aan de Roodstaart haviken.

Het huidige PRPRP wordt geleid door Fernando Nunez Garcia van het Ministerie van Milieu. Het programma maakt gebruik van 12 fulltime medewerkers, waarvan vier biologen zijn, evenals veel vrijwilligers. Het hele project heeft een jaarbudget van bijna \$ 1 miljoen.

Het PRPRP is verdeeld in drie onderling verbonden teams.

- Het Luquillo Aviary team, geleid door Jafet Velez-Valetin, M.S. is verantwoordelijk voor het

- kweekprogramma in gevangenschap, Hier worden Porto Ricaanse amazones gekweekt en grootgebracht voor eventuele vrijlating in het wild. Bovendien kan iedere vogel die medische verzorging nodig heeft zowel uit de volière als uit het wild ter plekke behandeld worden in het dierenhospitaal. De Luquillo Aviary bracht de oorspronkelijk vogels groot die in 1993 werden verplaatst om de Rio Abajo Aviary te starten beheerd door de Puerto Rican Department of Natural and Environmental.
- Het veldteam geleid door Wilfredo Abreu, een biologische technicus, is verantwoordelijk voor het controleren en beschermen van de wilde nesten, het aanbrengen van kunstmatige nestboxen in het wild en de telling van de wilde populatie. Wilfredo's team gaan vaak al om 4.00 uur op pad, voordat het regenwoud ontwaakt, om de actieve nesten tot 20.00 uur te bewaken, tot na donker ... 16 uur per dag, zeven dagen per week, weken lang tot het laatste kuiken veilig is uitgevlogen. Als Alfredo's team het nodig vindt een ei of kuiken te redden, wordt het overgebracht naar de Luquillo Aviary voor herstel.
  - Dit jaar waren er in totaal 5 actieve nesten in het wild met een totaal van 14 eieren, waarvan er 12 bevrucht waren en er 11 uitkwamen. Er vlogen er 7 uit waarvan er 2 later ten prooi vielen aan haviken en 1 stierf door onbekende oorzaak. Totnogtoe vliegen er vier jongen uit 2004 met hun wilde ouders rond.
  - Het derde team geleid door Dr. Thomas White, PhD, ontwikkeld en voert de strategische plannen voor de vrijlating van de in gevangenschap gekweekte papegaaien in de wilde populatie uit en de regelmatige telemetrie studies van de vogels met radiohalsbanden. Het is aan de populatie studies en telemetrie van Dr. White te danken dat nauwkeurige schattingen van de verblijfplaatsen van de jongen van 2004 kunnen worden gecontroleerd. Als telemetrie laat zien dat een vogel niet rond de vallei beweegt wat het zou moeten doen, vecht Dr. White zijn weg door de dikke jungle om het te vinden, hopende er te zijn voordat een roofzuchtige zwartkopmaki er is.
- Het is denkbeeldig dat één enkele krachtige orkaan de hele wilde populatie Porto Ricaanse papegaaien kan wegvagen omdat ze allemaal beperkt zijn tot één bergachtige vallei op het oostelijke eind van Puerto Rico...direct op de route van iedere naderende tropische orkaan. Daarom is er een spannende vrijlating gepland door Dr. White voor 2006 in het meer beschermd Karstgebied aan de andere kant van het eiland. 'De hoop is om een tweede, compleet nieuwe en onafhankelijk groep wilde Porto Ricaanse papegaaien te vestigen'. Ondanks deze geweldige inspanningen zijn er nog steeds onbeantwoorde vragen. Dr. White heeft de wens om: 'een weg te vinden om het aantal broedende paren in het wild te verhogen.. dit is een onafgebroken mysterie omdat historisch gezien het aantal broedende vogels geen toename van de totale populatie laat zien..'. Hoewel het totale aantal vogels in het wild is toegenomen, heeft het aantal dat werkelijk broedt geen evenredige aanwinst.
- Toen we vroegen wat hij zou zeggen als er één wens in vervulling kon gaan voor de Porto Ricaanse papegaai, zei studieleider Fernando Nunez Garcia: 'een nieuwe kweekvolière om de verouderde Luquillo Aviary te vervangen'. 'Het Ministerie overweegt de herlocatie van de Luquillo Aviary één van de hoogste prioriteiten in het herstel werk'. Fernando hoopt op fondsen om een nieuwe volière te bouwen in een laagland klimaat wat meer bevorderlijk is voor kweek met papegaaien.
- Het grote probleem van het PRPRP ligt bij de oude en achterhaalde Luquillo kweekvoorzieningen. De Luquillo kweekvoorziening was van oorsprong een (tijdelijke) noodvoorziening in een oud legergebouw omgebouwd voor het kweken met papegaaien. Dat was tientallen jaren geleden in 1973. Op dat moment was het het enige regeringsgebouw binnen het Caribbean National Forest (binnen het leefgebied van de wilde populatie) wat beschikbaar voor het PRPRP. Het was eigenlijk nooit bedoeld als kweekruimte, afgezien dat de kweekruimte heeft gezorgd voor het redden van de zeldzaamste papegaai in het wild. Het FWS PRPRP heeft om fondsen gevraagd om de kweekvoorziening ergens anders te bouwen.
- Op dit ogenblik is het duidelijk dat het van oorsprong gebouwde vervallen legergebouw, en zijn huidige plaats in een ruig gebied van het Caribbean National Forest van Porto Rico, niet geschikt is als een definitieve kweekvoorziening om de papegaai te redden van uitsterven. Een groot aantal problemen zijn naar voren gekomen bij het huidige vervallen gebouw en plaats:
- ✓ De huidige plaats is binnen de Hooglanden, het ruigste, meest regenachtige en vochtige gebied van het Caribbean National Forest hoogland. De condities in dit hoogland zijn daarom niet bevorderlijk voor een succesvolle kweek. De onplezierige temperaturen en de vochtige condities bevorderen de vorming van schimmels en bacteriën binnen de kweekvolières, die leiden tot sterfte, mislukking en ziekte van de jonge papegaaien. Door de kweekruimte naar het voorgestelde laagland te verplaatsen, zal een plezierige omgeving geboden worden voor het succesvol kweken met papegaaien.
  - ✓ Het huidige tijdelijke gebouw, van oorsprong een WO II gebouw, is ernstig verslechterd.
  - ✓ De huidige kweekruimte is, vanwege de afgelegen plaats in het meest regenachtige gebied van het eiland, totaal geïsoleerd door landverschuivingen en regens. Bereikbaarheid van de locatie en communicatie zijn vaak niet mogelijk vanwege de hevige regenval en landverschuivingen. Stroomuitval vanwege stormen en vallende bomen is eerder regel dan uitzondering die wanorde en risico's scheppen voor het uitbroeden en de medische verzorging.
  - ✓ De voorgestelde volière en locatie op het lager gelegen stuk is dicht bij het niveau

en de milieueisen waar de Porto Ricaanse papegaai van houdt voordat het zo bedreigd werd en voordat zijn verspreiding werd beperkt tot de hoger gelegen gebieden vanwege verlies van habitat en ontbossing. Daarom zou de

voorgestelde volière een betere milieutechnische en logistieke mogelijkheden bieden voor het succesvol kweken voor het PRPRP. Omdat kweken met deze populatie in gevangenschap cruciaal is voor het herstel, zal

de herlokatie van de volière een belangrijke stap zijn om de Porto Ricaanse papegaai te behoeden van uitsterven. Aanvullende informatie over dit project kan worden verkregen bij Parrots International.

## **Rosemary bedankt!** (pag. 5)

Door Mike Reynolds

Na vijftien jaar redacteur van PsittaScene te zijn geweest, geeft Rosemary Low deze veeleisende taak op. Omdat ik gedurende deze tijd aldoor met haar heb gewerkt, laat ik de gelegenheid niet voorbij gaan om haar te huldigen voor haar waardevolle aandeel voor de World Parrot Trust. Toen Andrew Greenwood, David Woolcock en ik in 1989 de Trust oprichtte, wist niemand wie we waren – maar toen Rosemary Low redacteur werd van de eerste editie van PsittaScene, kregen de mensen, die interesse hadden in papegaaien, een beter idee van onze identiteit en bedoelingen. Toentertijd, en nu nog meer, stond Rosemary bekend als de beste auteur over papegaaien en werd

wereldwijd bewonderd en gerespecteerd door kwekers en papegaaienbezitters. Het maken van PsittaScene vier keer per jaar is een hele opgave en het feit dat we tot op heden 60 nummers naar onze leden over de hele wereld hebben verstuurd, is een aanzienlijke prestatie. Onder haar redacteurschap hebben we geprobeerd de balans te vinden tussen de reportages van beschermingsprojecten van de WPT, het behandelen van papegaaienproblemen van kwekers en huiskamereigenaren, en het regelmatig rapporteren over het reilen en zeilen van papegaaien wereldwijd. We zullen hiermee doorgaan en Rosemary zal blijven bijdragen aan artikelen over

onderwerpen die haar interesse hebben. We hebben dit “Bedankje” geïllustreerd met een foto die ik heb genomen bij het broedcentrum van de St. Vincent op dat Caribische eiland. Ze heeft elke belangrijke papegaaienlocatie bezocht, hield praktisch alle soorten papegaaien en blijft gevoelig, praktisch, realistisch advies, over welke vraag dan ook m.b.t. bescherming en het welzijn van deze héél speciale vogels, geven. Zoals iedereen bij de Trust geeft zij de belangen van de vogels, zowel de wilde als de gevangen, voorrang boven alles. Alle WPT-leden kunnen contact houden met Rosemary door te schrijven naar: Rosemary Low, PO Box 100, Mansfield, Notts. NG20 9NZ en vragen naar haar op voorraad zijnde boekenlijst.

## **De Carolina medaille** (pag. 6/7)

Voor een prestatie op het gebied van papegaaienbescherming

## **Toegekend aan Joe Forshaw**

De Trustees van de World Parrot Trust hebben het genoeg aan te kondigen dat hun Carolina medaille is toegekend aan Joseph. M. Forshaw. Deze medaille werd door de Trust in 1997 geïntroduceerd en is voorheen slecht toegekend aan Dr. Carl Jones voor zijn werk in het terugbrengen van de Echoparkiet op Mauritius. We ontvingen de volgende aanbeveling van Dr. Stephen Garnett: Aanbeveling voor Joe Forshaw Veertig jaar geleden vertrok Joe Forshaw naar het American Museum of Natural History, New York, met steun van het Frank M Chapman Memorial Fellowship om Australische papegaaien te bestuderen. Het was het begin van een carrière in papegaaien en toewijding voor het beschermen van papegaaien dat tot op heden voortduurt. Zijn eerste grote werk was Australische

Papegaaien (Lansdowne Press, 1969), een fantastische fotografische huldeblijk van wat we toentertijd wisten van papegaaien, maar al snel klom hij hogerop. In 1971 werd hij beloond met het Churchill Memorial Fellowship en in samenwerking met de tekenaar Bill Cooper begon hij Parrots of the World te maken (Lansdowne Editions 1973). In die tijd was het een ambitieuze onderneming voor zowel de auteur als de tekenaar en ik weet zeker dat sommigen zeiden dat het niet haalbaar was. Maar het werd geschreven en daardoor werden alle papegaaienliefhebbers over de hele wereld geïnspireerd om deze prachtige groep vogels te beschermen. Met de Parrots of the World hadden we een uitgebreid inzicht van de huidige staat van kennis, een catalogus van de variëteit van papegaaien en enig inzicht

waar bescherming het meest belangrijk was. Zijn waarde is door de jaren heen nog meer toegenomen door de herziening van de tekst in nieuwe edities en is nog steeds een standaardwerk van gegevens voor iedere nieuwe papegaaienstudie. In Australië hadden we vooral geluk met de gaven en het enthousiasme van Joe voor de papegaaien, omdat in 1981 hij opnieuw een team vormde met Bill om een nieuwe versie van Australische papegaaien te creëren, deze keer geïllustreerd met tekeningen. Dit boek heeft de tijd doorstaan, zelfs beter dan zijn uitgebreide broertje, met de meest recente uitgave, zijn derde, van twee jaar geleden. In hetzelfde jaar maakten ze het prachtige Cockatoos: een Portfolio of all Species (Nokomis Editions, 2002.)

Intussen heeft het partnerschap met Bill Cooper geresulteerd in vele andere grote werken, die de nauwgezette kennis van Joe combineren met de gelijkwaardige exacte tekeningen van Bill – boeken zoals *Birds of Paradise* en *Bowerbirds* (Collins, 1977), *Kingfishers en Related Birds* (Lansdowne Editions, 6 delen 1983-1994) *Turacos: een Portfolio of all Species* (Nokomis Editions, 1977.) Een paar mensen hebben het geluk kennis te hebben van maar één groep vogels – Joe is een internationaal bekende expert voor vijf!

De boeken van Joe hebben ongetwijfeld enorm bijgedragen aan het bestuderen en beschermen van papegaaien in Australië en, na veertig jaar, blijft hij een ongeslagen expert in zijn kring in dit land. Hij is zeker een waardige kandidaat voor de Carolina medaille voor 2004. Stephen Garnett, Professor Tropical Knowledge, Charles Darwin University, Australia. De Carolina medaille is bedoeld als constante herinnering aan de tere status van éénderde van alle papegaaiensoorten in het wild en het

welzijn van miljoenen gevangen vogels wereldwijd. De World Parrot Trust vraagt om nominaties voor toekomstige toekenningen van de Carolina medaille. Personen of organisaties worden gevraagd te schrijven aan: The Trustees, World Parrot Trust, Glanmor House, Hayle, Cornwall, TR27 4HB. Fax: \*44 1736 751028. e-mail: uk@worldparrottrust.org. 'The Carolina Medal'. © World Parrot Trust 1997

## De papegaaienwereld in 2004 (pag. 12/13)

Door Mike Reynolds

Dit korte artikel is bedoeld om de conflicten tussen de oorspronkelijk natuur en de speciale interesse van de mens in papegaaien onder de loep te nemen. Deze interesse kan wetenschappelijk, hobbymatig, commercieel, beschermend of reglementair zijn. We zijn zélf begonnen met het introduceren van de vogels. Meer dan driehonderd soorten, van kleine parkieten en grasparkieten tot magnifieke een meter lange ara's, de meeste in briljante kleuren en met spectaculaire individuele kenmerken. Eén van de grootste vogelfamilies, en de meest bedreigde, die al meer dan miljoenen jaren een plaats inneemt over de hele wereld. Omdat ze mooi, fascinerend en fors zijn, is er eeuwen naar ze gezocht en in gevangenschap gehouden door onze maatschappijen. Daarna volgen de papegaaien habitats, vooral tropische regenwouden, maar ook woestijnen, toendra's, steile rotswanden aan zee en zelfs de besneeuwde bergtoppen van Nieuw Zeeland. Zoals wij maar al te goed weten worden deze habitats eigenlijk bedreigd, door houtkap, landbouw, veestapels, temperatuurstijging wereldwijd en andere gevaren als gevolg van onze hebzucht en nonchalance. Als we de habitats niet redden, zullen we de papegaaien niet redden. Neem nou de inheemse mensen die in de nabijheid van de papegaaien leven. Millennia lang hebben ze deze vogels gebruikt, voor in de pan en als gezelschap. Vechtend om ervan te leven, velen hebben gedacht dat ze een eenvoudig inkomen konden hebben door jonge papegaaien uit hun nesten te

halen en ze voor een schijntje te verkopen aan handelaren. Vaak vernietigen ze de kostbare nestplaatsen door de bomen om te kappen. Armoede doodt miljoenen wilde papegaaien; voor iedere vogel die een markt in de beschaafde wereld bereikt, sterven er vier onderweg. De handelaren en tussenpersonen die handelen in deze wildvang vogels zijn, bijna zonder uitzondering, een smet op de maatschappij. Veel fotografisch bewijs laat hun totaal gebrek aan interesse zien voor de gevoelige schepsels die ze vangen of stelen uit het nest, in kratten gestopt en verscheept, meestal illegaal, naar lokale of buitenlandse markten. De vogelhandelaren die de vogels ontvangen – meestal dood, of ziek of angstig – zijn alleen in ze geïnteresseerd als mogelijk winstgevend commercieel handelsartikel. Het is raar dat sommige veronderstelde vogelbeschermingorganisaties eigenlijk het idee steunen dat levende papegaaien en andere vogels een deel van het "verantwoord gebruik" zijn wat een afgezaagde leuze is geworden voor harteloze theoretische milieubeschermers. Waar gaan de overlevende vogels naar toe? Ze duiken op in markten of winkelgebieden over de hele wereld en worden gekocht door goedbedoelende mensen die misschien een lieve kaketoet op televisie hebben gezien en er een voor Kerstmis willen of als cadeautje voor de kinderen. Na een paar weken als de vogel weigert te praten of niet lief wil zijn, wordt hij meestal jarenlang opgesloten in zijn kooi, of weggegeven

aan papegaaienopvang. Duizenden van deze ongewenste vogels zwerven rond in Europa en Amerika. Het moet gezegd worden dat veel papegaaien het geluk hebben als gevaardeerd huis- of gezelschapsvogel terecht te komen bij zorgzame en toegewijde eigenaren, die ze behandelen als de intelligente wilde dieren zoals het zijn. Ervaringen zeggen ons dat zulke mensen in de minderheid zijn. De World Parrot Trust doet wat ze kan om de toekomstige eigenaren voor te bereiden op de zware taak die ze op zich nemen. De volgende groep die geïnteresseerd is in de papegaaien zijn de vogeltelers en kwekers. Dit zijn mensen die, voorheen kanaries, grasparkieten, duiven of kippen als hobby hebben gehouden, bijna altijd alleen voor het plezier, uit weinig winst oogmerk. Rond 1970 vond men dat het mogelijk was om papegaaien in gevangenschap te kweken en in bijna ieder land vogeltelers ontwikkelde hun hobby naar een verdienstelijke onderneming. Dit leidde tot een toenemende vraag naar wilde papegaaien als kweekstam en in de 70er en 80er jaren werden er miljoenen vogels geïmporteerd. Tenslotte kwam een stroom van jonge papegaaien gekweekt in voliëres, vaak tam vanwege handopfok, beschikbaar voor toekomstige huisdiereigenaren. De manier waarop deze kweekvogels worden gehouden, varieert enorm, van paleisachtige omstandigheden tot naargeestige papegaaienboerderijen. Vanwege de reusachtige toename van het houden van papegaaien in allerlei vormen, zijn er grote commerciële kansen geschept op velerlei gebied. Men schat dat er zo'n vijftig miljoen

papegaaien in gevangenschap worden gehouden wereldwijd; dit zal het aantal papegaaien in de vrije natuur evenaren. Al deze gevangen vogels moeten worden gehuisvest, gevoerd met speciale diëten en begeleid door dierenartsen. Veel berichtgevingen helpen de eigenaren met informatie over alle aspecten van het houden van vogels, waaronder verkoop, verzekering, kweek, gezondheid en andere items. Men schat d.m.v. handelsbronnen dat de wereldwijde uitgaven voor papegaaien de zes miljard dollars zal overschrijden. Dit is een enorme winstgevende industrie, maar er wordt feitelijk geen enkele poging door de betrokken firma's gedaan enig geld te investeren om de papegaaiensoorten in het wild te helpen behouden.

Wetenschappelijke interesse in de papegaaien is aanzienlijk. Ze geven goede mogelijkheden voor het bestuderen van interessante locaties

wereldwijd. Natuurbeschermers erkennen dat papegaaien eersteklas ambassadeurs zijn voor de natuur waar ze leven. Veel dierentuinen en gespecialiseerde vogelcollecties showen deze vogels en vinden ze nuttig om bezoekers aan te trekken. Het IUCN, de Wereld Beschermings Organisatie heeft, samen met de World Parrot Trust een 'Parrot Action Plan' uitgegeven, dat informatie verschaft over de beschermingsmaatregelen van 98 van de meest bedreigde papegaaiensoorten. Dit plan, voor iedereen beschikbaar op Internet, is uitgebreid bezocht en staat op het punt van te worden geüpdate door de World Parrot Trust.

Een meerderheid van nationale regeringen hebben de CITES, Convention on International Trade in Endangered Species, ondertekend. Dit is bedoeld om het internationale transport van bedreigde papegaaien, waaronder andere soorten en

dierenproducten, te voorkomen, maar in veel gevallen is de uitvoering niet adequaat of bestaat niet.

Een grote doorbraak was de introductie in 1992 van de 'World Bird Conservation Act' in Amerika. Deze wet sloot de legale import van papegaaien naar Amerika uit, waarbij het leven van duidenden wilde papegaaien werd gered en verschaft nieuwe mogelijkheden voor de kwekers van papegaaien in gevangenschap. De World Parrot Trust voert campagne dat er een zelfde wet komt in de Europese Gemeenschap.

Deze korte rondleiding in de papegaaienwereld toont dat de exploitatie van de papegaaien onverminderd doorgaat. Hun toekomst is erg onzeker en ieder mens en organisatie die in ze is geïnteresseerd moet zich ten doel stellen samen te werken voor hun overleven!

## **Kakapo update** (pag. 14/15)

Door Don Merton

De aantallen Kakapo's zijn stabiel gebleven sinds het laatste broedseizoen (2002) op 86 stuks (41 poppen, 45 mannen. Deze vogels bevinden zich op drie offshore eilanden waar ze sinds 1975 naar toe zijn gebracht om ze te beschermen tegen geïmporteerde vijanden. Negenendertig van de 86 Kakapo's (45%) is nakweek van de overgebrachte vogels. De rest (47) is van Stewart Island, met uitzondering van een oude man 'Richard Henry' genaamd – de laatst bekendstaande overlevende van het vaste land van Nieuw Zeeland. Verder zijn er geen natuurlijke populaties meer. Overleving blijft wonderbaarlijk hoog: de laatste volwassen dode was in 1998. De leeftijd van 41 vogels is bekend (~ 48% van de populatie) die sinds 1980 zijn geboren. De rest zijn van onbekende leeftijd. Verblijf, leeftijd en sekse van de overlevende vogels is onderstaand samengevat.

### **Bewegingen**

Er zijn geen Kakapo's sinds mei 2003 tussen de eilanden verhuisd, toen de laatste vijf vogels van Maud Island zijn getransporteerd naar Te Kakahu/Chalky Island in zuidwest Fiordland – wat het einde van het 29-jarig verband met het herstel van de Kakapo was. Hoewel de

Kakapo's die sinds 1974 op Maud zijn geplaatst, hebben laten zien dat ze in goede gezondheid en conditie kunnen blijven, is er slechts één poging bekend tot broeden (1998 toe 3 kuikens werden grootgebracht. De andere vogels – één volwassen man, drie halfwas mannen en één halfwas pop – werden daarom overgebracht naar Te Kakahu waar het waarschijnlijk is dat er wordt gebroed.

### **Gezondheid**

Alle vogels zijn in goede gezondheid en conditie. 'Doc', de twee jaar oude man die in maart 2003 werd gevonden met een diepe wond boven zijn rechterlies veroorzaakt door een scherpe stok, is nu volledig hersteld door medische behandeling en in totaal 6 maanden in gevangenschap. Midden oktober 2003 werd hij verplaatst naar een draagbare kooi en begin november werd hij vrijgelaten. Sinds zijn vrijlating is hij in de vrijlatingzone gebleven, zijn gewicht is stabiel en hij heeft zich aangepast aan het aanvullende voedselritme. In januari 2004 werden er twee volwassen mannen gevonden, die kleine verwondingen hadden vanwege hun transmitters harnassen. Rugzak transmitters werden verwijderd en er werden er op de vleugel aangebracht.

De verwondingen helen naar wens, maar omdat tot op heden er nog geen rugzaktransmitters zijn herplaatst.

### **Voedingsexperimenten**

Omdat er geen zware 'rimu' of beukennoten oogst op Whenua Hou of Te Kakahu voor de zomer van 2003/2004 voorspeld was, hadden we de gelegenheid om aanvullende diëten uit te proberen – als doel om kweek te bevorderen in een jaar wanneer, blijkbaar, kweek anders niet zou plaatsvinden.

Er werden drie diëten uitgetoetst:

1 gedroogd 'rimu', 'kahikatea' of 'totara' fruit;

2 uitgebalanceerde voedzame pellets;

3 pellets gebaseerd op de voedzaamheid van groen 'rimu fruit'.

Op Whenua Hou namen alle 13 volwassen plus drie 5-jaar oude poppen deel aan het voedselproject, tezamen met 12 van de 20 volwassen mannen en op Te Kakahu alle 10 poppen en 7 van de 9 mannen namen deel gedurende de aanloop tot het (mogelijke) broedseizoen. Het aanvullende voeren werd in februari 2003 niet voortgezet op Codfish, maar hervat in september (mannen) en november (poppen). Op Te Kakahu werd er het hele jaar 2003 gevoerd, met hoeveelheden die in

september voor de mannen werden verhoogd en in november voor de poppen.

Aanvullen voedsel was vooral een voedzaam uitgebalanceerde pellet speciaal ontwikkeld voor de Kakapo, maar bovendien werd aan vijf poppen extra gedroogd 'podocarp' fruit gevoerd (kahikatea, rimu en totara.) Er werd een tweede pelletsamenstelling aangeboden die het hoofdbestanddeel van het 'rimu' fruit nabootste. Jammer genoeg werden deze pellets totaal niet gegeten.

Droog gevoren 'rimu' was het minst favoriete voedsel van al het 'podocarp' fruit. Gedroogd kahikatea fruit en ingevoren kahikatea zaad was het meest favoriet – drie poppen consumeerde 7.332g en de andere vijf vogels 600g in de periode van november tot februari. Gedroogd 'totara' fruit en ingevoren totara zaad was smakelijker dan 'rimu' maar niet zo lekker als 'kahikatea'.

De uitprobeersels waren bedoeld om kweken te doen starten, maar faalde! Aanvullende voedsel werd langzaam afgebouwd op Whenua Hou in maart 2004, maar wordt op beperkte schaal voortgezet op Te Kakahu.

#### **Balts en broedactiviteiten**

Net als in 2003 is er niet bekend of er in 2004 kweek heeft plaatsgevonden.

Eind november 2003 was gezien dat er gegraven was bij 17 track & bowl systemen op Whenua Hou en van twee mannen is een gonzend geluid gehoord – van één regelmatig. Eind januari werd gemeld dat 15 (van de op broedleeftijd zijnde mannen) een zingend geluid aan het maken waren – waarvan 11 regelmatig. Het gonzen was op zijn hoogtepunt midden februari en nam toen eind februari merkbaar af. In januari settelde een 7 jarige handopfok man ("Sirocco") zich vlakbij de hut. Hij werd twee keer verhuisd naar afgelegen locaties, maar kwam binnen een paar dagen weer terug. Sirocco maakte twee gaten op het pad naar het kamptoilet en sindsdien gonst en zingt hij elke nacht – en probeert te copuleren met iedereen die het pad gebruikt! Er wordt verwacht dat eind april zijn huwelijksactiviteiten zullen ophouden en we hopen dat hij dan het gebied zal verlaten omdat zijn aanwezigheid zó dicht bij de mens zorgelijk is.

Op Te Kakahu werd er gegraven in november, maar er werden geen gaten gevonden en geen gegons gehoord. Het groeiende 'rimu' fruit op Whenua Hou, Te Kakahu en Anchor Islands werd in maart 2004 gekeurd en er wordt in 2005 geen beukennoten (of kweek) op deze eilanden verwacht. Daarom zijn er aanvullende

voedselexperimenten gepland – waaronder het voeren van onrijp fruit. Er is van de Kakapo bekend dat ze zich uitgebreid voeden met onrijp podocarp en ander fruit in de maanden vóóordat ze gaan broeden en we vermoeden dat dit misschien de aanzet tot kweken zal bevatten.

#### **Algemeen**

In januari werd er opnieuw een poging ondernomen om zaad te verzamelen van bepaalde baltsende mannen om onvruchtbaarheid/levensvatbaar sperma te bepalen. Er werden negen mannen op Whenua Hou verdoofd en electro-ejaculated – 5 aanvullend gevoerd en 4 niet. Zeven produceerde zaad van gevarieerde kwaliteit en kwantiteit, maar de resultaten waren over het algemeen mager. Er werd vastgesteld dat of de mannelijke broedactiviteit was te laag en/of de timing van het verzamelen verkeerd. Er zullen verdere pogingen worden ondernomen als de mannen opnieuw balts vertonen. Er zijn geen hermelijnen/wezels gezien of gevangen op Te Kakahu of het buureiland Passage Island sinds het uitroeiproces in ~ 2000 was afgerond.

## **PSITTANIEUWS**

### **EU breidt stop op import van pluimvee uit**

De Europese Commissie besloot maandag de import van kippenproducten en huisdiervogels vanuit verschillende Aziatische landen, die zijn getroffen door de vogelpest te verlengen tot 15 december.

De commissie zei dat de betrokken landen waren: Cambodja, China, Indonesië, Japan, Laos, Pakistan, Zuid-Korea, Thailand en Vietnam.

De huidige schorsing zou op 15 augustus verlopen, maar de commissie zei dat ze hert hadden verlengd naar 15 december.

De commissie zei in een verklaring dat ze "een beslissing hadden genomen om de schorsing van importen naar de EU van pluimveeproducten en huisdiervogels vanuit verschillende Aziatische landen waar de vogelpest, sinds het begin van dit jaar is geconstateerd, te verlengen".

Ze zeggen: "In sommige van deze landen komen nog steeds uitbraken van vogelgriep voor en de totale situatie in dit gebied blijft onduidelijk.

Begin van dit jaar verspreidde het virus zich over 10 landen in Azië, waarbij 16

mensen in Vietnam stierven en 8 in Thailand.

De afgelopen weken zijn er uitbraken geconstateerd in Thailand, China en Vietnam.

De EU besloot 23 januari om importen van pluimvee vanuit Thailand te verbieden om zodoende te voorkomen dat ze in de EU werd geïntroduceerd. Kort erna verbood het importen van huisdiervogels zoals papegaaien vanuit zuidoost Azië.

©2004 AFP. Alle andere copyright © 2004 EUbusiness Ltd. All rights reserved 26 juli 2004.

### **Handel in bedreigde vogels op Maluku**

JAKARTA – Illegale handelaren buitte het religieuze conflict in de Indonesische provincie Maluku in mei uit om honderden bedreigde vogels te verhandelen en te verkopen, zeiden milieubeschermers gisteren.

ProFauna, de vooraanstaande dierenbeschermingsorganisatie in Indonesië. Claimt dat markten in Jakarta de afgelopen weken werden overspoeld met zeldzame Molukkenkakatoes van Maluku – een

soort die onder bescherming staat van CITES.

Spanning tussen moslims en christenen op het eiland Maluku laaiden in mei op, met als resultaat een week lang fanatieke gevechten in de

provinciehoofdstad Ambon met 37 doden.  
“De handelaren veroorzaken de meeste chaos daar. ER waren geen ambtenaren, die de transporten van de bedreigde vogels controleerden,” zei Mr. Rosek

Nursahid, hoofd van ProFauna, het rapport van de groep citerend. Mr. Nursahid zei dat het report was gebaseerd op een studie van vijf maanden die in mei eindigde, gedurende deze tijd controleerde de

groep vogelvangers, regeringsambtenaren en verkopers. Lokale milieuambtenaren en politie weigerden commentaar op het rapport. Copyright © 2004 AP, 23 juli 2004

### Man veroordeelt voor het smokkelen van eieren

De ernst van de gevangenisstraf van een Maleisiër om vogeleieren Australië binnen te smokkelen, zou een waarschuwingsteken moeten zijn voor andere mogelijke smokkelaars, zei de Australische douane vandaag. Een inwoner van Maleisië van 39 jaar werd vandaag veroordeeld in Downing Centre District Court tot twee jaar en drie maand gevangenis nadat hij had toegegeven regelmatig levende natuurspecimen te hebben gesmokkeld zonder vergunning. De rechter stelde een hechtenisbevel voor van 15 maanden voordat Phui

Kunne Lee zou worden vrijgelaten en gedeporteerd. Douaneambtenaren op de luchthaven van Sydney hielden Lee aan en fouilleerden hem toen hij op een vlucht vanuit Singapore op 10 april arriveerde. Men ontdekte dat hij een speciaal vervaardigd lichaamsvest droeg, dat 41 papegaaieieren bevatte, sommige van ara's. Directeur David Collins van New South Wales Douane zei dat de veroordeling het resultaat was van uitstekend werk van de douaneambtenaren op de luchthaven van Sydney.

“De harde veroordeling weerspiegelt de ernst waarin deze misdaad wordt gezien,” zei Mr. Collins. “Buiten de quarantaine items, zoals het risico van het importeren van vogelpest door eieren Australië binnen te brengen, bedreigt het smokkelen van eieren bescherming van bedreigde soorten.” De eieren die mogelijk konden uitkomen werden naar Singapore teruggebracht naar een centrum die gespecialiseerd is in het grootbrengen van bedreigde soorten zoals de ara's. Copyright © Herald and Weekly Times, 1 augustus 2004-09-03

### Paar stopt met roken om passieve papegaai te redden

4 augustus 2004, Daily Mail. Een paar is gestopt met roken om het leven van hun huispapegaai te redden. Kevin Barclay, 42 en zijn partner Sharon Wood, een serveerster van in de 30, uit Shoeburyness, Essex stopt op advies van een dierenarts stopten ze zes weken geleden met roken. Mr. Barclay, een huisman van vier kinderen, zei dat hun Amazonica JJ zat te piepen bij het ademen en een verstopte neus had. Dierenarts Glen Cousquer, die een praktijk runt in het nabijgelegen Wickford, vertelde het

paar dat de vogel leed onder passief roken. “We stopten voor onze papegaai,” zei Mr. Barclay. “We stopten zo'n zes weken geleden en binnen twee weken was JJ weer opgeknapt. De dierenarts dacht dat het luchtverfrisser of parfum was, maar sloot ze allemaal uit en zei dat het probleem passief roken was. Ik rookte zo'n 35 shaggetten per dag en Sharon zo'n 20 sigaretten per dag.” Mr. Cousquer zei: “Passief roken kan een ernstig probleem zijn voor de huisdieren, vooral voor vogels. Het is

verbazingwekkend dat het onderwerp niet méér publiciteit krijgt.” Het is heel normaal als je er over nadent. Vogels in het wild leven in bomen en die zuiveren het milieu. Ze zullen in rokerige atmosferen lijden. Ze kunnen problemen ontwikkelen die fataal kunnen zijn. Mijn advies is, als je een huisdier hebt, vooral een vogel, rook niet!” Copyright © Associated Newspapers Ltd

### Willemstad Door Odette Doest

Vertaald uit “Amigoe” editie 19 mei 2004. De Amigoe is een lokale krant in Curaçao. De kapitein en drie bemanningsleden, alle vier uit Venezuela van het Venezolaanse schip Sol Caribe werden gisteren gearresteerd nadat ze de boete van \$ 16.700 niet wilden betalen voor het smokkelen van 32 papegaaien in de leeftijd van 3 tot 5 maanden. De dertig Geelvoorhoofd amazones *Amazona ochrecephala ochrecephala* en de twee Geelvlugel ara's *Ara macao* werden tijdens een douanecontrole gevonden. Vijftien vogels waren al dood vanwege de omstandigheden waaronder ze waren vervoerd. Allemaal gearresteerd in een véél

te kleine kist. Deze vogels staan onder CITES lijst I en II. Vanwege veranderingen in de wet in 2001 kunnen smokkelaars van bedreigde /beschermde dieren een boete van \$ 55.000 krijgen of een maximum gevangenisstraf van 4 jaar. De regering heeft de boot aan de ketting gelegd. De overlevende papegaaien zijn gehuisvest bij de medische dienst, ze zullen er in quarantaine blijven en bewaakt zodat ze niet van het terrein gestolen kunnen worden. Het Ministerie van Gezondheid zal proberen de vogels terug te brengen naar Venezuela. Eén van de dierenartsen van de medisch dienst Mr. Dwarkasin zegt dat hij hoopt

dat zij ze willen terugnemen, maar in het verleden zijn er moeilijkheden geweest, verteld hij, misschien vanwege een gebrek aan adequate herplaatsing in Venezuela. De vogels die in beslag zijn genomen, waren ernstig ondervoed. Sommigen zullen het niet overleven! Gewoonlijk worden de amazones en ara's doorverkocht aan lokale (illegale) handelaren voor zo'n \$ 50, die ze dan weer verkopen aan lokale mensen voor tussen de \$ 200 en \$ 400.

Vertalingen Ria Vonk

# NIEUWSFLITS

WPT - Benelux

Bijlage PsittaScene Vol. 16 no. 3 augustus 2004



Lieve mensen,

Nu de vakantie voor de meeste van ons er weer opzit, het werk weer begonnen is, gaat ook het verenigingsleven het nieuwe seizoen in.

Voor de WPT begint dit seizoen jammer genoeg wat later door het wegvallen van Dier en Show in de Brabanthallen in Den Bosch c.q. Autotron te Rosmalen begin oktober.

Vrijdag 29 en zaterdag 30 oktober staan we met onze stand bij EuroParrot in Veenendaal en op zondag 31 oktober op de Pakaradag in Made.

Tijdens de vakantie hebben er heel wat leden gereageerd op de DVD "PollyVision" van de WPT, die behalve dat hij de huiskamerpapegaai wat afleiding kan bezorgen, het ook voor de eigenaren een fraaie natuurfilm is van 80 minuten over papegaaien wereldwijd in hun leefgebied.

Deze DVD kunt u nog steeds bestellen door 15 Euro (incl. verzendkosten) over te maken (voor Nederland) op gironummer 597800 t.n.v. WPT-Benelux te Willemstad en (voor België) BACOB 789-5706753-67 dan krijgt u de DVD z.s.m. thuisgestuurd.

met vriendelijk groeten,

RUUD

## Bestuur WPT-Benelux

### Voorzitter:

Ruud Vonk  
Steenpad 4  
4797 SG Willemstad  
tel: \*31 (0)168 472715  
e-mail: vonk@hi.nl  
Girono.: 597800

### Vice-voorzitter;

### Penningmeester;

### Ledenadministratie België:

Romain Bejstrup  
Burchtstraat 21  
B-9150 Kruibeke  
tel/fax: \*32 (0)3 2526773  
BACOB: 789-5706753-67

### Ledenadministratie NL :

### Secretaris:

Jacques Gardien  
Laan van Tolkien 51  
5663 RW Geldrop  
tel: \*31 (0) 40 2855754  
e-mail: jgardien@wanadoo.nl  
Girono.: 6810133

### Standbeheer NL;

### Vertalingen:

Ria Vonk

### Standbeheer België:

Gerda Bejstrup

### Bestuursleden:

Jannie Gardien